

פורום המרצות והמרצים למשפטים למען הדמוקרטיה

منتدى محاضري القانون من أجل الديمقراطية
The Israeli Law Professors' Forum for Democracy

הודעת פורום המרצות והמרצים למשפטים בנוגע לוועדה לקביעת מודל תקצוב חדש למוסדות להשכלה גבוהה

במסגרת הדיונים על התיקונים לתקציב המדינה, הודיעו שרי החינוך והאוצר כי בכוונתם לכהן בראש ועדה לקביעת מודל תקצוב חדש למוסדות להשכלה גבוהה. פורום המרצות והמרצים למען הדמוקרטיה מתריע מפני צעד זה, שעלול לפגוע קשות במערכת ההשכלה הגבוהה ובחופש האקדמי, ועקב כך לפגוע בחברה הישראלית. השכלה גבוהה היא המסד ליכולתה של ישראל לעמוד בחזית המחקר, המדע וההייטק העולמי, ולפיכך מהווה מנוע צמיחה חיוני למשק.

להבטחת מימוש יעדיה של ההשכלה הגבוהה, הכרחי לשמור על חיץ בין הגוף שקובע את מודל התקצוב לבין הממשלה. לכן, דרך הפעולה הנוכחית היא ראויה: הממשלה ממנה את חברי הוועדה לתכנון ולתקצוב (ות"ת) וקובעת את התקציב הכולל ההשכלה הגבוהה; ו-ות"ת מופקדת על פיתוח ההשכלה הגבוהה וקביעת מודל התקצוב. הדרך לבחון מחדש את מודל התקצוב הוא באמצעות הנחיית ות"ת לעסוק בנושא או באמצעות הקמת ועדה ציבורית, לא באמצעות ועדה ממשלתית.

מעורבות ישירה של השרים בקביעת מודל התקצוב יוצרת חשש ממשי מפני העדפת שיקולים קצרי-מועד, על חשבון השקעה במחקר בסיסי, במדעי הטבע ובמדעי החברה והרוח כאחד. מעורבות כזו עלולה להביא להעדפת שיקולים פוליטיים מגזריים על חשבון האינטרס הציבורי. תמונה במיוחד ההחלטה להקים ועדה פוליטית כזו כעת הנוכחית, בעיצומה של המלחמה וזמן קצר לאחר השלמתה של התוכנית הרב-שנתית של ההשכלה הגבוהה, שגובשה על-ידי ות"ת, בתיאום עם משרד האוצר ולאחר מאמצים רבים ותוך שמיעת כלל הגורמים המעורבים, ואשר אמורה להיות בתוקף עד שנת 2028.

החופש האקדמי הוא מנשמת אפה של הדמוקרטיה. פגיעה בחופש האקדמי ובאוטונומיה המוגבלת המוקנית למוסדות להשכלה גבוהה היא סימן הכר של דמוקרטיה נסוגת, שאחריתה אחת – פגיעה אנושה ברמה האקדמית. הקמת ועדה ממשלתית לבחינה מחדש של תקצוב ההשכלה הגבוהה היא יבוא של פריט נוסף בפרוטוקול ההונגרי לחיסול הדמוקרטיה, כפי שפורט בנייר עמדה שפרסם הפורום (נייר 42).

ליצירת קשר: lawprofessorsforum@gmail.com